

SOLIQ QONUNCHILIGIDAGI O'ZGARISHLARNI TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA TA'SIRI

Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li

Kokand University

Turizm va Iqtisodiyot fakulteti

Iqtisodiyot Kafedrasi kata o'qituvchisi

Email: lionslar9233@mail.com

+998 99 997 23 26

Umarova Zahro

Kokand University

Turizm va Iqtisodiyot fakulteti

Iqtisodiyot yo'nalishi 2-kurs

+998 33 014 45 25

Anotatsiya:

Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida so'ngi yillarda soliq qonunchiligida amalga oshirilgan islohotlar va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ko'rsatgan ta'siri tahlil qilingan. Soliq stavkalari, imtiyozlar, hisobot tartiblaridagi yangiliklar va ularning kichik va o'rta biznesga ta'siri asosida qonunchilikdagi islohotlarning samaradorligi baholangan. Maqolada tadbirkorlarning soliqqa oid majburiyatlari, soliq yuki va huquqiy muhitdagi o'zgarishlarga moslashuv darajasi yoritilgan. Tahlillar orqali soliq siyosatining biznes muhitini yaxshilashdagi roli va istiqboldagi yo'nalishlari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: Soliq siyosati, tadbirkorlik, islohot, soliq stavkalari, transformatsiya

Kirish

Soliq siyosati har qanday davlat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng soliq tizimining shakllanishi va takomillashtirilishi davlat byudjetini barqarorlashtirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va investitsion muhitni yaxshilashga qaratildi. So'nggi yillarda amalga oshirilgan soliq islohotlari ayniqsa kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyati uchun yangi imkoniyatlar yaratdi.

Asosiy qisim

kichik va o'rta tadbirkorlikni rivojlantirish sharoitlarini yaxshilash – muhim davlat vazifasi hisoblanadi. ushbu maqolada kichik va o'rta tadbirkorlikning muammolari ko'rib chiqilgan – bu katta salohiyatga ega iqtisodiy sohalardir. aynan ular yalpi milliy mahsulot tarkibini belgilaydi, ish o'rinlari yaratib, ishsizlik darajasini kamaytirishga qodir. samarali bozor iqtisodiyoti soliqlar tizimi aniq ishlamasa imkonsiz, shuning uchun tadqiqot mavzusi alohida dolzarblik kasb etadi, chunki u soliq qonunchiligidagi o'zgarishlar va ularning sohalarga ta'sirini o'rganadi. Ushbu maqolaning maqsadi 2024-2025 yillarda tadbirkorlik yuritishga ta'sir qiluvchi soliq qonunchiligi transformatsiyalarini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot obyekti – soliq nazorati tushunchasidir. Tadqiqotning predmeti – soliq nazoratidagi o'zgarishlarning biznes rivojlanishiga ta'siri. Maqolani yozishda quyidagi usullar qo'llangan: umumlashtirish, taqqosiy va tizimli tahlil, shuningdek statistik tahlil. Soliq tizimi – komplekt.

Soliq qonunchiligidagi o'zgarishlarning tadbirkorlikka ta'siri.

Soliq qonunchiligidagi o'zgarishlar tadbirkorlikka sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin, uning moliyaviy oqimlarini, operatsion jarayonlarini va hatto strategik rivojlanish yo'nalishlarini o'zgartiradi. Ushbu maqolada biz soliq islohotlarining tadbirkorlikka ta'sirini ko'rib chiqamiz, soliq qonunchiligining asosiy jihatlarini tahlil qilamiz va tadbirkorlar uchun tavsiyalar beramiz.

Kirish.

Soliq qonunchiligi doimiy ravishda rivojlanib bormoqda va bu o'zgarishlar biznesga ham ijobiy, ham salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Turli soliq islohotlari kompaniyalarga qanday ta'sir qilishi haqida tushuncha hosil qilish muhimdir, shunda asosli tadbirkorlik qarorlarini qabul qilish mumkin bo'ladi.

Soliq qonunchiligidagi asosiy o'zgarishlar

Soliq qonunchiligi turlicha o'zgarishi mumkin, jumladan, soliq stavkalari, soliq imtiyozlari va chegirmalar, shuningdek, soliq boshqaruvi tartiblaridagi o'zgarishlar. Keling, eng keng tarqalgan o'zgarishlardan ba'zilarini ko'rib chiqamiz.

Soliq stavkalaridagi o'zgarishlar

Soliq stavkalaridagi o'zgarishlar korporativ soliq, QQS, aksiz va boshqa soliqlar stavkalarining oshishi yoki kamayishini o'z ichiga olishi mumkin.

Soliq stavkalarining pasayishi iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishi mumkin, bu esa korxonalarning foydasini va qayta investitsiya qilish imkoniyatlarini oshiradi.

Soliq stavkalarining oshishi esa tadbirkorlikka soliq yukini oshirishi mumkin, bu esa foyda va investitsiyalarning qisqarishiga olib kelishi mumkin.

Soliq imtiyozlari va chegirmalardagi o'zgarishlar

Soliq imtiyozlari va chegirmalaridagi o'zgarishlar yangi imtiyozlarni joriy etish, mavjudlarini bekor qilish yoki ularni olish shartlarini o'zgartirishni o'z ichiga olishi mumkin.

Yangi imtiyozlar ma'lum sohalar yoki mintaqalarga investitsiyalarni rag'batlantirishi mumkin.

Imtiyozlarni bekor qilish ma'lum sektorlar fa o'zgarishlar

Soliq ma'muriyati jarayonlarini yaxshilash yoki murakkablashtirish biznesning operatsion jarayonlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Soliq ma'muriyatini soddalashtirish buxgalteriya xarajatlarini kamaytirishi va soliq qonunchiligiga rioya qilishni yaxshilashi mumkin.

Jarayonlarni murakkablashtirish ma'muriy xarajatlarni va soliq tekshiruvlarining xavfini oshirishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent: Lex.uz, 2016 (so'nggi o'zgarishlar bilan).
2. Закон Республики Узбекистан «Об аудиторской деятельности». ЗРУ-677 от 25.02.2021.
3. Постановление Кабинета Министров Республики Узбекистан «О мерах по совершенствованию системы подготовки работников службы внутреннего аудита». № 280 от 05.05.2021.
4. Кудбиев, Н.Т., Улутбек Эркинджон, OGL, и Моминов, МОТ (2022). РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ВНУТРЕННЕГО АУДИТА КАК ЭФФЕКТИВНОЙ СИСТЕМЫ ВНУТРЕННЕГО КОНТРОЛЯ В СУБЪЕКТАХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА. Научный прогресс, 3(1), 449-457.
5. Moliya vazirligi huzuridagi Buxgalteriya hisobi va auditni rivojlantirish departamenti. "Milliy buxgalteriya standartlari to'plami" – Toshkent, 2023.
6. International Financial Reporting Standards (IFRS) for SMEs – International Accounting Standards Board (IASB), London, 2021 edition.
7. IFRS Foundation. "Conceptual Framework for Financial Reporting". – London: IFRS Foundation, 2018.

8. Reichel, R. (2009). "Harmonization of Accounting Standards: Advantages and Challenges". International Journal of Accounting Research, Vol. 4(2), pp. 25–33.

9. Strauss, A., & Corbin, J. (1998). Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. – Thousand Oaks: Sage Publications.

10. Creswell, J. W. (2009). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. – Los Angeles: SAGE Publications.